U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobkyně: M. P.,** zast. JUDr. Eliškou Vranou, advokátkou se sídlem Na Hřebenech II, 1718/8, Praha 4, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížova 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2012, č. j. 22 Cad 142/2008 - 122, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 67/2012, o námitce podjatosti žalobkyně proti soudcům třetího senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Jaroslavu Vlašínovi a JUDr. Petru Průchovi,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Petr Průcha **n e j s o u v y l o u č e n i** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 67/2012.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou u Nejvyššího správního soudu dne 14. 5. 2012 se žalobkyně domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované, ve věci sirotčího důchodu.

V kasační stížnosti vznesla žalobkyně námitku podjatosti proti soudcům třetího senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Jaroslavu Vlašínovi a JUDr. Petru Průchovi, a dále proti soudcům šestého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miladě Tomkové a JUDr. Bohuslavu Hnízdilovi, jakož i proti JUDr. Milanu Kamlachovi a JUDr. Brigitě Chrastilové. Podjatost soudců žalobkyně spatřuje ve způsobu, jakým uvedení soudci rozhodovali ve skutkově obdobné právní věci. V této souvislosti žalobkyně odkázala na usnesení Nejvyššího soudu (dále jen „NS“) ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 4 Nd 309/2008, který podřadil rozhodování soudce v obdobné skutkové věci, za možný důvod vyloučení soudce ve smyslu ustanovení § 14 o. s. ř.

K námitce podjatosti se dne 21. 5. 2012 vyjádřili soudci JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Petr Průcha. Oba shodně uvedli, že nemají žádný vztah k věci ani k účastníkům řízení a nejsou jim známy žádné skutečnosti, které by vzbuzovaly pochybnosti o jejich nepodjatosti.

Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro vyslovení podjatosti těchto soudců.

Součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šíře, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Jedním z důvodů pro vyloučení soudců je dle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), skutečnost, že se tito podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Podílením se na předcházejícím soudním řízení bude například situace, kdy soudce působil v řízení o totožné věci jak u krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu. Taková situace však v posuzovaném případě nenastala a výslovně není ani namítána.

Ustanovení § 8 s. ř. s. výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodovací činnost, respektive právní názory soudců na určitou otázku, proto nemohou samy o sobě zakládat důvod k jejich podjatosti. Pokud jde o žalobkyní uváděnou judikaturu Nejvyššího soudu k ustanovení § 14 o. s. ř., pak kasační soud uvádí, že tato na projednávanou věc vzhledem k výslovné zákonné úpravě v soudním řádu správním nedopadá. Pouze na okraj proto Nejvyšší správní soud uvádí, že vedle žalobkyní citovaného usnesení NS ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 4 Nd 309/2008, existuje i pozdější zcela opačná judikatura Nejvyššího soudu, dle které důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho

rozhodování v jiných věcech, na nichž se jako soudce podílel (srovnej např. usnesení NS ze dne 29. 6. 2009, sp. zn. 4 Nd 125/2009, či usnesení NS z téhož dne sp. zn. 4 Nd 134/2009).

S ohledem na skutečnost, že rozhodování v jiné věci není důvodem způsobilým vyvolat pochybnosti o podjatosti soudce, který v dané věci má rozhodovat, a dále vzhledem k tomu, že sami soudci se necítí být z projednávání a rozhodnutí věci vyloučeni, neshledal Nejvyšší správní soud návrh žalobkyně na vyloučení soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Petra Průchy z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 66/2012 důvodným (§ 8 odst. 5 s. ř. s.).

O námitce podjatosti vznesené žalobkyní konkrétně vůči soudcům JUDr. Miladě Tomkové, JUDr. Bohuslavu Hnízdilovi a vůči JUDr. Milanu Kamlachovi a JUDr. Brigitě Chratsilové nebylo třeba samostatně rozhodovat, neboť žádný z nich není podle rozvrhu práce členem senátu, jemuž přísluší rozhodnout ve věci (JUDr. Milan Kamlach a JUDr. Brigita Chrastilová ostatně již ani nejsou soudci Nejvyššího správního soudu).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu